

سومین همایش دوسالانه ادبیات کودک و مطالعات کودکی در تهران برگزار می شود

کودک ایرانی و پذیرش حقوق «دیگری»

سومین همایش دوسالانه ادبیات کودک و مطالعات کودکی تا چند روز دیگر در حالی پذیرای علاقه‌مندان و فعالان این عرصه خواهد بود که «لیزپیچ» مدیر اجرایی «IBBY» به دعوت شورای کتاب کودک میهمان ویژه این همایش خواهد بود.
نوش آفرین انصاری، دبیر شورای کتاب کودک درنشدنی که به منظور تشریح برنامه‌های این همایش دوسالانه برگزار شد با اشاره به گذشت ۵۶ سال از تأسیس این شکل ادبی گفت: «در این سال‌ها شورا به سازمانی بزرگ تبدیل شده؛ سازمانی که در سطح ملی وبین‌المللی تأثیرگذار بوده و وجود آن منجر به تأسیس نهادهای دیگری شده است. یکی از اتفاقات خوب شورا عضویت در نهاد IBBY بوده که پایگاه اصلی‌اش در سوئیس است که با داشتن حدود ۷۵ عضو، یک سازمان بزرگ و تأثیرگذار بین المللی تلقی می شود.»

انصاری با اشاره به اینکه شورای کتاب کودک از مدیر اجرایی دفتر بین‌المللی کتاب برای نسل جوان (IBBY) برای حضور درهمایش این دوره دعوت کرده است، ادامه داد: «با حضور لیز پیچ در ایران حتماً نشستی رسانه‌ای برپا می‌کنیم. او علاقه‌مند به بازدید از فعالیت‌های ترویجی انجام گرفته در کشورمان است. بنابراین طی برنامه‌ای، بازدید از طرح «با من بخوان» به‌عنوان یک الگوی ملی و بین‌المللی را در نظر گرفته‌ایم.» انصاری با تأکید براین که شورای کتاب کودک مستقل از IBBY (کنگره جهانی ادبیات کودک و نوجوان) عمل می‌کند گفت: «ما برنامه همایش ادبیات کودک را برای ۸۰ کشور عضو IBBY فرستادیم و چند مقاله نیز از خارج کشور داشتیم. همایش دوسالانه ادبیات کودک و مطالعات کودکی دوم و سوم آبان ماه در خانه کتاب برگزار می‌شود.» در ادامه حسین شیخ رضایی، دبیر علمی این همایش به اهمیت پرداختن به مفهوم «دیگری» پرداخت وگفت: «در نظام‌های اجتماعی اهمیت بحث «دیگری» در همه سطوح از خانواده گرفته تا سطح بین‌المللی به بسیاری از ناعدالتی‌ها، تبعیض‌ها وسوگیری‌ها برمی‌گردد وتوجه یا بهانه بسیاری از تبعیض‌های ما در مقابل «دیگری» است. «دیگری» یعنی کسانی که از ما نیستند و ما حق داریم نسبت به آنها تبعیض داشته باشیم.» به گفته رضایی در بسیاری از تحقیقاتی که درباره ادبیات کودک انجام شده بر این مسأله تمرکز کرده‌اند که ادبیات کودک چگونه می‌تواند کودک را نسبت به دیگران حساس کرده و پذیرش دیگری را تسهیل کند. او تأکید کرد: «پس از ارسال فراخوان، حدود ۶۰ مقاله به همایش ارسال شد که از مجموع آنها نزدیک به ۲۰ مقاله در روز همایش ارائه خواهد شد. در این دوره از همایش سعی کردیم میهمانانی از حوزه‌های مختلف، جامعه‌شناس، متخصص مغز و اعصاب، متخصص ادبیات کودک و دست‌اندرکاران ترویج خواندن دعوت کنیم.»

گلایه دو بازیگر از تخریب یک فیلم

مهناز افشار و پرویز پرستویی بازیگران فیلم «لس آنجلس – تهران» به کارگردانی تینا پاکروان با انتشار یادداشت‌هایی مجزا در شبکه‌های اجتماعی از رفتارهای غیراخلاقی در جهت تخریب این فیلم گلایه کردند. پرستویی در بخشی از یادداشت‌ش که در صفحه اینستاگرام منتشر کرده با تأکید بر اینکه همکاری‌اش با این فیلم نه بر مبنای رفاقت بلکه برای ساخت فیلمی مطرح بوده، آورده است: «ایمان دارم و باور داشته باشید هیچ یک از هنرمندان این فیلم کیسه برای ثروت اندوزی ندوخته‌اند وهیچ‌کس هم نمی‌خواهد شما را وادار کند که حتماً و باید از این فیلم استقبال کنید. مهناز افشار هم با این عبارات در توییتر درباره افرادی که تهدید به زیرآب زنی می‌کنند افشاکری کرد: «اینکه یک فیلم سینمایی یا هر چیزی را دوست داشته باشیم یا نه حق طبیعی همه است و نباید معترض دوست نداشتن یا داشتن اونها شد! اما وقتی مواجه میشی با جملاتی چون: من قسم خوردم زیرآب این فیلم رو بزنم، یکم از انصاف به دوره و کاملاً معلوم میشه دیگه بحث سلیقه نیست.» این بازیگر در توییت دیگر درباره نوع شوخی‌های فیلم نوشت: «اینکه این فیلم فانتزی است و سبک کمدیش به دور از شوخی‌های جنسی است رو باید مد نظر قرار بدیم و قرار نیست به چیزهایی بخندیم که همیشه می‌خندیدیم! اما همچنان معتقدم قرار نیست همه هم سلیقه باشند.»

امضای تفاهنامه همکاری فرهنگی بین وزارت فرهنگ و استانداری گلستان

تفاهنامه همکاری‌های فرهنگی بین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و استانداری گلستان، از سوی سیدعباس صالحی و سیدمتنف هاشمی پیش از ظهر روز سه‌شنبه ۲۴ مهرماه امضا شد. از جمله موضوعات این تفاهنامه توسعه فعالیت‌های فرهنگی، هنری و دبنی در حوزه‌های مختلف با توجه به ظرفیت‌ها و قابلیت‌های فرهنگی، هنری و همچنین هم‌رز بودن این استان با کشور ترکمنستان، تکمیل و تجهیز طرح‌های نیمه تمام تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فرهنگی و هنری استان گلستان، توجه به فرهنگ و هنر اقوام استان و بهره‌گیری از ظرفیت‌های آنها در راستای وحدت و انسجام فرهنگ ملی و توسعه وتقویت زیرساخت‌های آموزشی تخصصی فضاهای فرهنگی و هنری استان گلستان است. افزایش سالانه اعتبارات فرهنگی اداره کل استان، تأمین اعتبار تکمیل و تجهیز مجتمع فرهنگی و هنری گرگان (بهارستان) و تأمین تجهیز مراکز فرهنگی و هنری در سطح استان، حمایت از اراداندازی موزه سینما و هنرهای معاصر در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹، کمک به تأمین زمین واحداث خانه مطبوعات استان گلستان، کمک به تجهیز کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد و کتابخانه‌های کانون‌های مذکور، کمک به برگزاری نمایشگاه بزرگ کتاب استان، کمک به خرید کتاب و چاپ آثار نویسندگان، حمایت از طرح‌های فرهنگی، هنری و قرآنی، اعطای تسهیلات کارآفرینی واشتغال به فعالان حوزه فرهنگ، هنر و رسانه استان، حمایت از تولید فیلم کوتاه داستانی و مستند با موضوعات آسیب‌های اجتماعی ویژه استان و دوره‌های آموزشی فیلمسازی استاد محور، کمک به برگزاری جشنواره‌های فیلم فجر، موسیقی فجر، فیلم کوتاه استان و... از جمله تعهدات استانداری در این تفاهنامه است.

سلوک میرباقری در مسیر سلمان و خدیجه(س)
داوود میرباقری که چند ماه گذشته را در تدارک ساخت سریال «سلمان فارسی» برای تلویزیون بوده، حالا قرار است فیلم سینمایی «حضرت خدیجه(س)» را هم بسازد. او که ساخت مجموعه سلمان فارسی برایش بسیار مهم است، درباره آن می‌گوید: ««سلمان فارسی» برای من یک قله است و یک نقطه کمال در مجموعه کارهایی که در تاریخ و با شخصیت‌های تاریخی کرده‌ام و جست وجویی که در تاریخ داشته‌ام و انطباق با آنچه امروز به‌عنوان انسان امروز به آن نیازمندیم؛ اگر این کار را بسازم دیگر در آن حوزه کاری ندارم و فقط برمی‌گردم یک سری کارهای ناتمام مانده از قبل را سرو سامان بدهم.»

نام میرباقری در سینمای ایران با کارهای تاریخی و مذهبی عجیب

ندا سیجانی

خبرنگار

شکایت خانواده مرحوم رحیم معینی کرمانشاهی از سه خواننده مطرح ایران خبری بود که طی چند روز گذشته در رسانه‌ها جریان سازشد؛ فرزند این شاعرفقید براین نظر است که سالار عقیلی، محمد معتمدی و فرزاد فرزین آثار استاد (معینی کرمانشاهی) را بدون اجازه، دریافت مجوز و رعایت قانون حق مؤلف استفاده کرده‌اند. البته به گفته‌ایشان گویاشکایت تنها به این سه نفر خلاصه نمی‌شود و تعداد این افراد به حدود ۱۰ نفر می‌رسد. پروسه شکایت شاعران، ترانه سرایان و آهنگسازان مربوط به امروز و دیروز نیست و با وجود تصویب «قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان» بارها این اتفاق در کشور ما تکرار شده و به موضوعی تکراری تبدیل شده است؛ شاید نیاز بود این فرهنگ‌سازی‌ها از سال‌ها پیش صورت می‌گرفت و آرام در بطن جامعه ریشه می‌دواند.

■ **گوش کسی به‌هنگار نیست**

حسین معینی کرمانشاهی، فرزند شاعر و ترانه‌سرای فقید، در گفت‌وگو با «ایران» در پاسخ به این سؤال که چرا طی این سال‌ها اعتراضی به این موضوع نداشته و حالا به یکباره دست به چنین تصمیمی زده است، می‌گوید: «اولین شکایت ما در سال ۷۴ و دوازده سال پیش آقای علیرضا افتخاری بود که سرانجام به نتیجه رسید و به‌صورت توافقی این مسأله منتهی شد اما اشتباه درخوانش اشعار و همچنین حذف برخی کلمات

بازی با آبروی هنرمند درست نیست

علی نامجو، مشاور رسانه‌ای سالار عقیلی هم دراین باره به «ایران» گفت: چند سال پیش قطعه «طاقتم ده» به سفارش و تهیه‌کنندگی صدا و سیما و خوانندگی سالار عقیلی منتشر شد. این اثر ساخته استاد همایون خرم و با شعر ی از استاد رحیم معینی کرمانشاهی است و تهیه‌کننده کار به آقای عقیلی گفته بودند که اجازه خواندن اثر گرفته شده است. او افزود: بسیاری از کسانی که حتی خواننده هم نیستند در کنسرت‌ها و آثاری استفاده می‌کنند که آهنگساز و شاعر آن از دنیا رفته یا در قید حیات است و بدون اجازه صاحب اثر، این کارها را اجرا می‌کنند. طبق قانون حمایت از مؤلفین و مصنفین که به تصویب هم رسیده، این تهیه‌کننده اثر است که باید پیگیر مجوزها و در مقابل قانون، پاسخگو باشد؛

است. او را بیشتر با کارهایی چون امام علی(ع)، مختارنامه، مسافر ری و معصومیت از دست رفته که همه را برای تلویزیون ساخته، می‌شناسند. او در کنار کارهای تاریخی‌اش از شبکه نمایش خانگی هم غافل نمانده و مجموعه ناموفق «شاهگوش» و همچنین «دندون طلا» را در ژانری متفاوت در شبکه نمایش خانگی ارائه کرده است.

طبق پیگیری‌های انجام شده به نظر می‌رسد میرباقری سریال «سلمان فارسی» را طی یکی دو ماه آینده آغاز کند. فیلم سینمایی «حضرت خدیجه(س)» هم اکنون در مرحله پایانی و بازنویسی فیلمنامه است و پژوهش آن نیز توسط مجید رضابالا انجام شده است. احتمالاً محمد خزاعی تهیه‌کنندگی این فیلم

«ایران» شکایت فرزند معینی کرمانشاهی از سه خواننده پر آوازه موسیقی را بررسی می‌کند

مؤلفان خاموش نیستند؛ صدای شان به جایی نمی‌رسد!

است که «خواننده هم موظف است پیگیراین موضوع باشد.» البته او تأکید دارد که از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌شود گفتش چوئان را خراب کرده است. اما دیدگاه ترانه‌سرایان و شاعران معاصر ایران نسبت به استفاده از آثار آنها از سوی هنرمندان اندکی متفاوت است؛ **آی‌دا شاملو** همسر زنده یاد احمد شاملو شاعر بزرگ ایران دراین باره به «ایران» گفت: تا به امروز خوانندگان یا تهیه‌کنندگان با اجازه من یا پسر آقای شاملو آثار ایشان را در آلبوم یا روی صفحه استفاده کرده‌اند ومشکلی به این اشعار سرمایه پدر من است و باید به رسمیت شناخته شود و جزسرقط ادبی عنوان دیگری نمی‌توان انتخاب کرد.» اعتراض دیگر حسین معینی کرمانشاهی به معرفی نکردن شناسنامه

که تقاضای اجرای آثار ایشان را داشتند و از طریق ناشر یا ما در تماس بودند اما برخی دوستان دیگر بدون اطلاع‌رسانی کار خود را انجام می‌دادند و ترانه‌های استاد مشیری را می‌خواندند و در آلبوم منتشر می‌کردند. البته در یک دوره نسبت به این موضوع اعتراض کردیم اما چندان مؤثر نبود یا آنکه رعایت حق مؤلف در قانون به تصویب رسیده و ضمانت اجرایی آن بر عهده خود ما مردم است اما به این موضوع توجهی نمی‌کنیم. البته در گذشته این موضوع بسیار مورد اهمیت بود ولی نسل جدید در این باره کوتاهی می‌کنند. موضوعی که در وزارت ارشاد به آن اشاره شده و باید رعایت شود اما متأسفانه می‌بینیم که بارهم تکرار می‌شود، نمی‌دانیم این دوستان چگونه از قوانین ارشاد عبور می‌کنند.

ای کاش رسانه ای نمی‌شد

محمد معتمدی خواننده موسیقی سنتی در پاسخ به شکایتی که از او شده است، به «ایران» گفت: حدود یک سال گذشته ازطرف خانواده مرحوم مجید وفادار از من خواسته شد مجموعه‌ای به نام و به یاد ایشان منتشر شود، بنابراین با ناشر و تهیه‌کننده «گروه هنری موزای موسیقی» قراردادی بسته شد و بنای ما هم براین بود که این کار ضبط و منتشر شود. البته آن طور که تصور تهیه‌کننده بود، این کار فروش بالایی نداشت و تا به امروز هم تهیه‌کننده با من تصفیه حساب نکرده است. او افزود: برخلاف تصویری که وجود دارد، اجرای آثار قدما و بزرگان موسیقی انرژی بسیاری از ما می‌گیرد و این کار را انجام می‌دهیم که این آثار ارزشمند حفظ شود و مخاطبان موسیقی ایرانی آنها را فراموش نکنند؛ در صورتی است که کارهای خودمان بازخورد به

سینمایی را برعهده خواهد گرفت. خزاعی پیش‌تر با فیلم سینمایی «به وقت شام» به کارگردانی ابراهیم حاتمی‌کیا تجربه همکاری با سازمان اوج را داشته است. میرباقری که بیش از ۲۰ سال است در سینما فیلمی را کارگردانی نکرده، در کارنامه خود فیلم‌های «آدم برقی» و «ساحره» را نیز دارد.

■ **جفابه نظام اسلامی**

سید هادی حسینی معاون حقوقی و امور مجلس وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی براین نظر است که «این موضوع فی‌البداهه یک امر شخصی است یعنی صاحب اثر باید از فردی که قهرمی کند سرقط ادبی از او انجام داده در محکمه شکایت کند، دادگاه هم مکلف به رسیدگی است اما اگر این موضوع به قاضی اثبات نشود به‌دنبال کارشناسی از ارشاد هستند در آنجا نظر خود را اعلام می‌کنیم و حمایت‌های لازم را از صاحب اثر خواهیم داشت اما چون شکایتی به ما راجع نشده، اطلاعی از این موضوع نداریم.» به گفته حسینی «هنرمند درد نیست و روح لطیفی دارد و اولین ویژگی یک هنرمند اخلاق است و شخصی که اثر هنری را به سرقط می‌برد در واقع لباس هنرمند را در زدیده است. این اتفاقات یا از روی جهل بوده یا آنکه می‌دانند و رعایت نمی‌کنند.» او در مورد اینکه چرا صدا و سیما به حقوق هنرمند احترام نمی‌گذارد و آثار آنها را بدون اجازه از صاحب اثر پخش می‌کند گفت: «اگر هر کسی درهر لباس وسامانی از اثر هنری استفاده می‌کند باید به لحاظ مادی ومعنوی شرط اخلاق را رعایت کند و مکلف است نام صاحب اثر را حتماً یادآور شود و اگر هم نیاز به اجازه است پیگیری‌های لازم را انجام بدهد. اگر بگوییم به حقوق کپی رایت واقف نیستیم به کشورمان، نظام اسلامی، دین و اخلاق اجتماعی مان جفا کرده‌ایم.» گفتنی است علیرغم تلاش برای تماس با متشاکلی‌ها و استماع پاسخ‌های آنان، خبرنگار «ایران» موفق به تماس و پاسخگویی آنان نشد.

مراتب بیشتری دارد. اگر نخواهیم کارهای قدیمی را انجام بدهیم، یک انقطاع بوجود می‌آید و وقتی هم که تن به اجرای آنها می‌دهیم، چنین مشکلاتی گریبانگیرمان می‌شود. این در حالی است که اجرای این کارها برای ما چندان انتفاع مالی ندارد. از سوی دیگر، بنده در مقام تهیه‌کننده کار نیستم. از من خواش شده است که این کار را بخوانم و من هم که در واقع به همه خانواده موسیقی سنتی اعم از شاعر و ترانه‌سرا ادرات دارم، میادرت به این کار می‌کنم. معینی کرمانشاهی نام بزرگی است و نمی‌توان انکار کرد ولی این انتظار را داشتم پیش از شکایت یا رسانه‌ای شدن آن، با خود ما تماس می‌گرفتند. به لحاظ قانون ناشرین و مؤلفین من مجری کار هستم و صاحب اثر نیستم و امتیاز مادی و معنوی کار برای من نیست و ذی‌نفع نیستم؛ نه در سود آن شریک هستم و نه در ضرر آن.

پروسه نامشخص دریافت مجوز

در حال حاضر شرایط ثبت وضبط آثار هنری بویژه موسیقی در کشور ما پروسه نامشخصی دارد. در خصوص نحوه دریافت مجوز شعر و ترانه یا آهنگ باید بگویم، وظیفه این کارها برعهده تهیه‌کننده یا سرمایه‌گذار (شخص حقیقی یا حقوقی) کار است که شامل رضایت شاعر و آهنگساز است. درواقع فردی که برای درخواست مجوز آلبوم به ارشاد مراجعه می‌کند تمامی این قوانین را در بر گرفته – که سال‌ها است تغییر نکرده و به روز نشده- به ثبت رسیده و تهیه‌کننده یا ناشر با امضا دریای آن برگه متعهد می‌شود که مسئولیت موارد حقوقی کار را برعهده بگیرد و پاسخگوی مشکلات پیش آمده باشد. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در واقع با این کار تمام نظارت و کارشناسی حقوقی را از خود سلب کرده است که البته دلایل منطقی و غیرمنطقی مختلفی را می‌شود برای این تصمیم در نظر گرفت؛ و به هر حال مشکلات احتمالی پیش آمده را از خود دور می‌کند. اما گاهی خود خواننده تهیه‌کنندگی کار را بر عهده دارد به مانند آقایان محمدرضا و همایون شجریان، علی رستمیان و اخیراً آقای علیرضا قربانی. گاهی هم اثر ارائه شده برای مجوز توسط ناشرانی که صرفاً مراحل اخذ مجوز را در قبال دریافت پول انجام می‌دهند، انجام می‌شود. در این مدل تنها مبلغی پول به فردی می‌دهند و البته آن شخص هم اطلاع کافی از روند کاری مجوزها ندارد. البته گاهی هم آهنگسازان و خواندگانی هستند که هیچ شناختی از شعر و نام شاعر و حتی قوانین مالکیت فکری ندارند و از روی بی‌اطلاعی اقدام به استفاده بی‌اجازه و غیر قانونی می‌کنند.

یادداشت

بابک چمن آرا
ناشر و تهیه‌کننده موسیقی

یادداشت

عبدالجبار کاکایی
شاعر و ترانه‌سرای ایرانی

نظارت جدی بر قانون کپی رایت

تا آنجا که مطلع هستم وظیفه دریافت مجوز از صاحبان اثر مربوط به شرکت‌های موسیقی است که مجوز فعالیت آنها از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی صادر می‌شود. در بخشی از تبصره مربوط به این بند آمده است که شرکت سرمایه‌گذار باید تعهد بدهد مجوزهای لازم در استفاده از ملودی‌های آهنگساز یا کلام شاعرانی که در قید حیات هستند یا در گذشته‌اند، با اسناد و مدارک ارائه دهد. اما وقتی از تمامی این مجاری عبور می‌کند و مراقبتی هم نمی‌شود یک مقدار جای نگرانی است. بنابراین در وحله نخست شرکت سرمایه‌گذار و بعد آن وزارت ارشاد به‌عنوان نهاد نظارتی بایستی پاسخگو باشند اما چندان ارتباطی با خواننده‌ها ندارد چرا که سرمایه‌گذار کار نمی‌کنند و اگر هم به صاحبان اثر اطلاع دهند وظیفه اخلاقی آنها بوده است. با وجود این برای آنکه این مشکلات تکرار نشود باید قوانین جدی‌تر و سختگیرانه‌تری بر مراکز پخش موسیقی و دیگر آثار هنری از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ابلاغ شود. همچنین دولت و متولیان فرهنگی چون وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف هستند در همه زمینه‌ها چون کتاب، موسیقی و... به موضوع کپی رایت نظارت داشته باشند نه آنکه تمرکز بیشتر بر نظارت محتوا بگذارند. متأسفانه چون هیچ نظارت و قانونی براین موضوعات نیست در حال حاضرمی‌بینیم که آلبوم‌های موسیقی از دور خارج شده و آثار موسیقی در شبکه‌های اجتماعی داندلو می‌شود.